

Voorstudie toekomstverkenning arbeidsmarkt sport en bewegen

Factsheet 2020/33

Jo Lucassen, Peter van Eldert & Ad Hoogendam

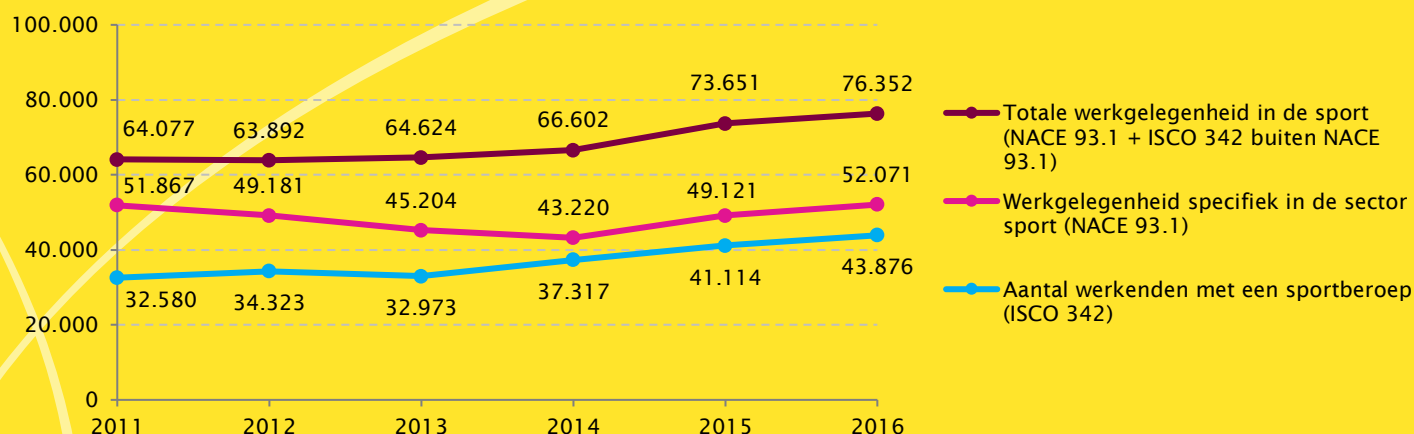
Inleiding

Met steun van het Ministerie van VWS voert het Mulier Instituut een toekomstverkenning uit naar de arbeidsmarkt sport en bewegen (S&B). Ter ondersteuning van de sessies in het kader van de Human Capital Agenda die VWS in september 2020 organiseert worden in deze factsheet voorlopige trends en resultaten op een rij gezet. Deze resultaten zijn gebaseerd op verschillende bronnen. Later volgen scenario-studies en het uiteindelijke rapport.

Werkgelegenheid arbeidsmarkt sport en bewegen

Uit de rapportage van de Werkgeversorganisatie in de sport (WOS) voor de Europese Associatie van Werkgevers in de Sport (ESSA) komt naar voren dat er in 2016 in totaal 76.352 mensen werkzaam waren in de sport (figuur 1). Hierbij wordt uitgegaan van de **brede** definitie van de arbeidsmarkt sport en bewegen: alle werkenden bij sportorganisaties zelf (NACE 93.1) plus de werkenden buiten de sportsector maar met een sportberoep (ISCO 342). Deze factsheet volgt deze brede definitie. Het aantal werkenden binnen de sportsector zelf (**nauwe** definitie) lag in 2016 op 52.071, waarmee een aanzienlijk deel van de mensen met een sportberoep buiten de sportsector blijkt te werken (24.281). Overigens is het aandeel werkenden met een sportberoep buiten de sportsector toegenomen sinds 2011, destijds werkten 51.867 mensen in de sportsector en 12.210 anderen hadden een sportberoep maar werkten buiten de sportsector (een totale werkgelegenheid van 64.077). Binnen de totale werkgelegenheid in Nederland omvat sport, volgens de brede definitie, bijna een procent (niet in figuur). Dit aandeel is tussen 2011 (0,79%) en 2016 (0,93%) licht gestegen.

Figuur 1. Werkgelegenheid in de sport volgens de brede definitie, volgens de nauwe definitie en het aantal werkenden met een sportberoep, 2011-2016 (in absolute aantallen)

Bron: ESSA-Sport, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Binnen de sportsector (NACE 93.1) zijn de verhoudingen naar achtergrondkenmerken ongeveer gelijk gebleven tussen 2011 en 2016. In tabel 1 staan de verhoudingen naar geslacht, leeftijdsgroep en contracttype voor het meest recente jaar (2016).

Ongeveer 80 procent van de werkenden in de sportsector werkzaam in loondienst. De overige 20 procent is als zelfstandige werkzaam in de sportsector, wat overeenkomt met ongeveer 11 duizend zelfstandigen in 2016.

Tabel 1. Aantal werkenden in de sportsector (NACE 93.1), naar achtergrondkenmerken, 2016 (in absolute aantallen en percentages)

		Absolute aantallen	Percentage van totaal
Totaal		52.071	100%
Geslacht	Man	25.751	49%
	Vrouw	26.319	51%
Leeftijdsgroep	15-24 jaar	16.423	32%
	25-49 jaar	23.015	44%
	50 jaar en ouder	12.638	24%
Contracttype	Full-time	15.257	29%
	Part-time	36.814	71%

Bron: ESSA-Sport, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Tabel 2. Aantal werkzame personen (in absolute aantallen en mensenjaren) in loondienst en gemiddelde omvang aanstelling daarvan in sporteigen deelsectoren, 2017 voor fitness en 2018 voor overige sectoren

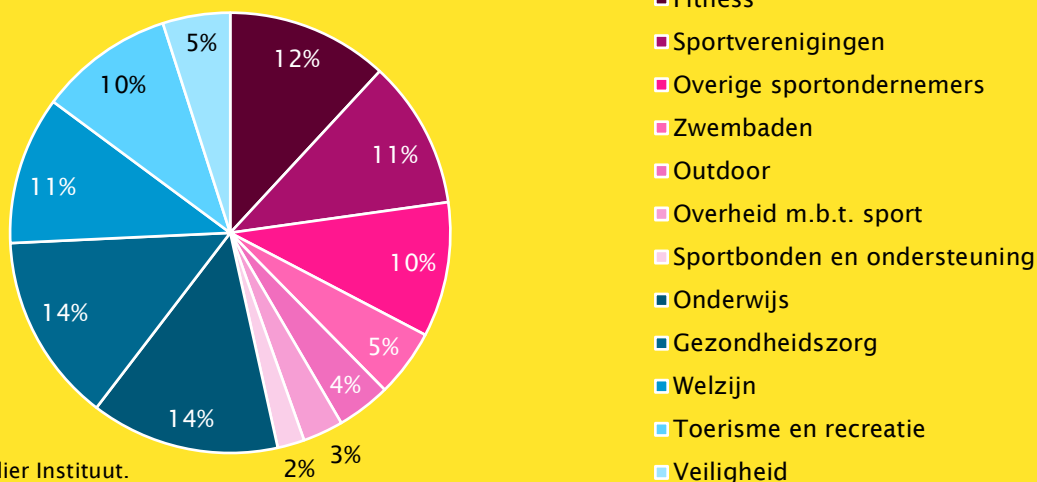
	In absolute aantallen	In mensenjaren	Gemiddelde omvang aanstelling
Fitness	18.300	6.600	0,36
Sportaccommodaties	17.830	8.645	0,48
Sportclubs	10.680	3.410	0,32
Sportscholen	2.110	780	0,37
Maneges	1.930	1.050	0,54
Jachthavens	850	660	0,78
Watersportclubs	130	90	0,69
Totaal	51.830	21.235	0,41

Bron: CBS Statline. Bewerking: Mulier Instituut.

Arbeid in deelsectoren van de sport zelf (obv. CBS Statline):

- Bij organisaties voor fitness, sportaccommodaties, sportclubs, sportscholen, maneges, jachthavens en watersportclubs werkten in 2018 samen 51.830 personen in loondienst. In mensenjaren betreft dit 21.235, resulterend in een gemiddeld aantal fte van 0,41 in loondienst. Daarnaast werken nog voor zo'n 8.000 fte aan werknemers niet in loondienst, bijvoorbeeld als zzp'er, vooral binnen fitnessorganisaties (2.600), maar ook bij sportaccommodaties, maneges en sportscholen.
- In absolute aantallen is het aantal werkzame personen binnen Fitness en Sportaccommodaties het hoogst, terwijl de hoeveelheid arbeid in mensenjaren het omvangrijkst is bij Sportaccommodaties.
- De gemiddelde functieomvang van mensen in loondienst is het laagst bij sportclubs (0,32) en relatief hoog bij organisaties binnen de watersportsector (gemiddeld bij jachthavens 0,78, bij watersportclubs 0,69).

Figuur 2. Verdeling sportgerelateerde arbeid naar sectoren, 2018 (in procenten)

Bron: AMMS, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

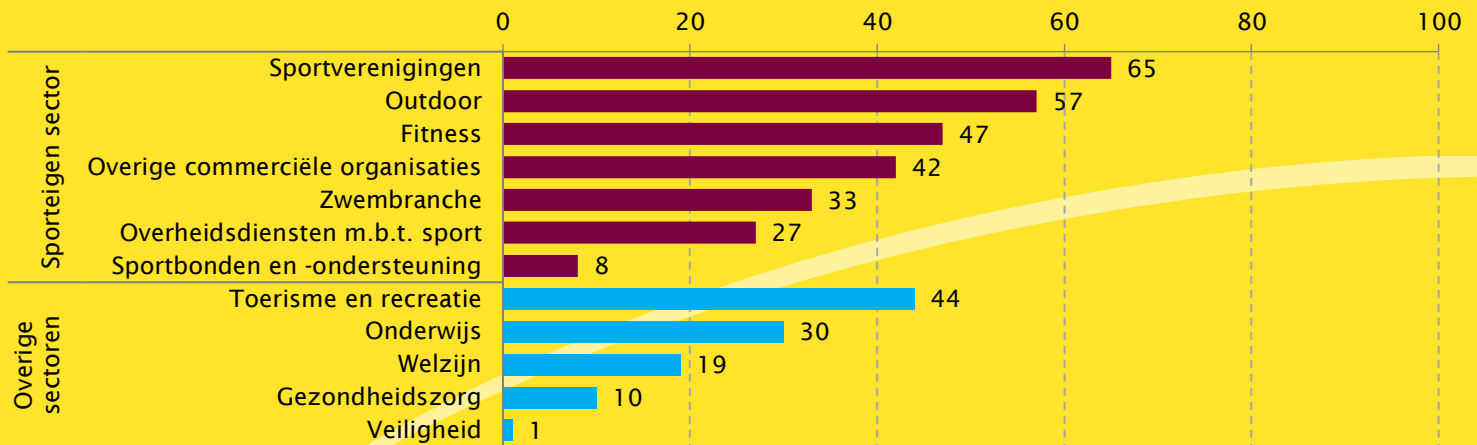
- Een flink deel sportgerelateerde arbeid (54%; AMMS 2018) treffen we aan in aanpalende sectoren, zoals onderwijs (14%), zorg (14%) en welzijn (11%). Zie de blauwe delen in figuur 2.
- Ontwikkeling arbeidsmarkt sport en bewegen volgens AMMS 2008-2018:
 - 2008-2011: lichte krimp, maar in het algemeen in Nederland loopt totale werkgelegenheid terug
 - 2011-2015: effect kredietcrisis: een afname van de werkgelegenheid in totaal binnen sport en bewegen en in verschillende deelsectoren (zoals veiligheid en sportbonden), in andere lichte stijging.
 - 2015-2018: bijna alle segmenten weer stijging omvang arbeid (behalve sector veiligheid).
- Ontwikkeling zichtbaar bij AMMS is vergelijkbaar met die bij ESSA op basis van CBS data: lichte en iets vertraagde daling na de kredietcrisis van 2008 en sinds 2014 weer lichte stijging.

Verschillen naar deelsectoren in functieomvang, type dienstverband en arbeidsvoorwaarden (AMMS 2018)

Functieomvang (figuur 3):

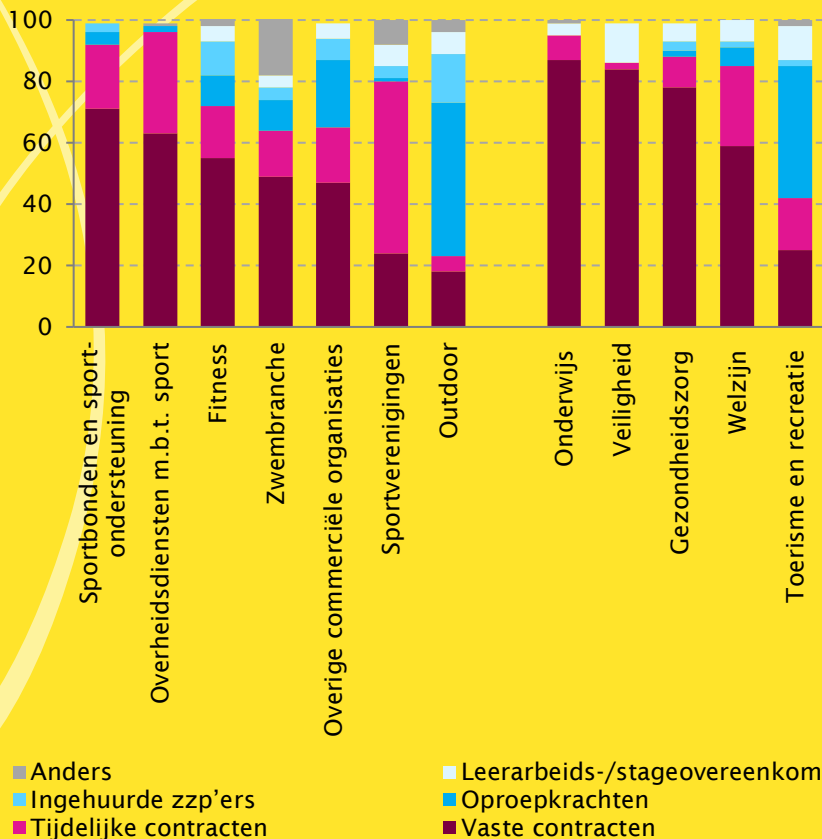
- Binnen de sportsector ligt het aandeel werkenden dat 12 uur of minder werkt name bij sportverenigingen hoog (65%). Bij sportbonden en sportondersteuning (8%) en overheidsdiensten (23%) is dit relatief laag. Bij de overige sectoren betreft het tenminste 33 procent.
- Bij aanpalende sectoren werkt tenminste 70 procent 12 uur of meer, behalve voor toerisme en recreatie. In aanpalende sectoren blijkt de gemiddelde functieomvang hoger dan binnen de sportsector.

Figuur 3. Aandeel werkenden met een functieomvang van minder dan 12 uur per week, naar sector, 2018 (in procenten)

Bron: AMMS, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 4. Type dienstverband per sector, 2018 (in procenten van totaal)

Type dienstverband (figuur 4):

- Bij sportverenigingen (24%) en outdoor (18%) treffen we de minste vaste contracten. Bij fitness, sportbonden en overheidsdiensten werkt meer dan de helft op een vast contract.
- Het aandeel zzp'ers is met name binnen Outdoor (16%) en fitness (11%) opmerkelijk.
- In aanpalende sectoren zien we een veel hoger aandeel vaste contracten. Alleen voor toerisme en recreatie ligt dit duidelijk lager (25%).

Arbeidsvoorwaarden:

- Maar een klein deel van de werkenden bij sportverenigingen of fitness valt onder een CAO. De CAO Sport is niet algemeen verbindend. Binnen de zwembranche, bij sportbonden en overheidsdiensten ligt dit aandeel fors hoger.
- In de aanpalende sectoren ligt het aandeel werknemers dat onder een CAO valt juist wel hoog. In alle sectoren betreft het meer dan de helft.

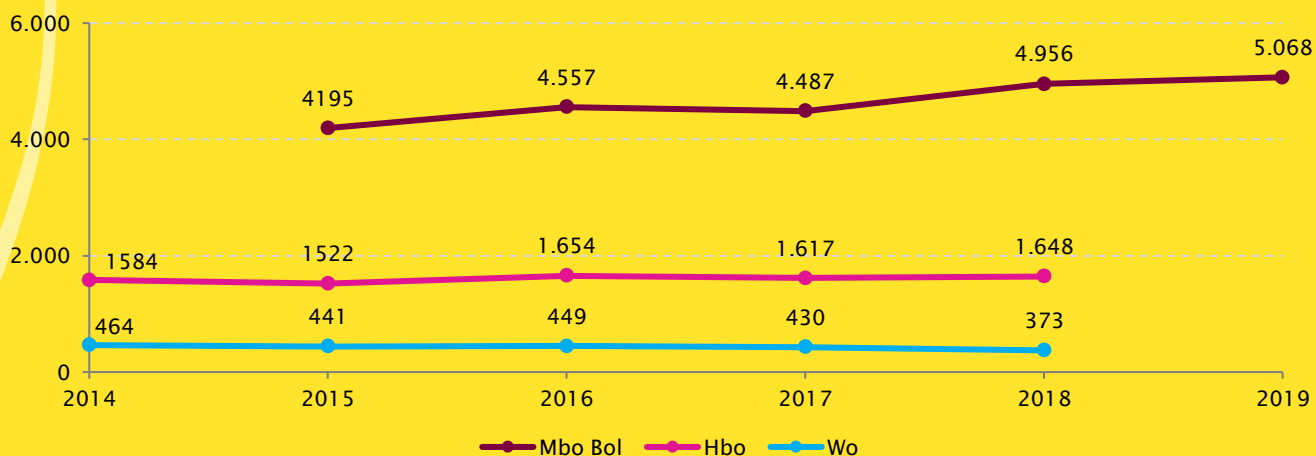
Bron: AMMS, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Ontwikkeling sportopleidingen

De ontwikkeling van voor bepaalde functies specifieke opleidingen is een belangrijk aspect van de professionalisering in een arbeidssector. Het opleidingsaanbod S&B is in de afgelopen eeuw steeds verder verbreed. Kort geschetst:

- Voor de lichamelijke opvoeding ontwikkelt zich al voor de Tweede Wereldoorlog een echte beroepsopleiding. De eerste beroepsopleiding voor sportleiders start vlak na de oorlog met het CIOS.
- Vooral na 1960 wordt het palet aan opleidingen breder. Daarbij spelen allerlei factoren een rol, maar niet in de laatste plaats de stormachtige groei die de sportbeoefening in de jaren zestig van de 20e eeuw doormaakt en de start van het beroepsvoetbal. Aan het eind van dat decennium zijn differentiaties ontstaan binnen de CIOS opleidingen, beroepsopleidingen voor de watersport en paardensport en start de eerste academische opleiding bewegingswetenschappen.
- In de loop van de jaren tachtig ontwikkelt de sportsector zich zodanig dat er ruimte is voor nieuwe specialisten: sportartsen, sportpsychologen, juristen, marketeers, sportmanagers en verenigingsadviseurs. Al dan niet voortbouwend op een bestaande beroepsopleiding ontstaan hiervoor specifieke opleidingen. De sterke groei van de fitnesssector gaat gepaard met de ontwikkeling van een semi-beroepsopleiding vanuit die branche.
- Vanaf de jaren negentig wordt de sportopleidingen steeds steviger ingebed in het reguliere opleidingsstelsel, onder meer door de totstandkoming van een kwalificatie- en beroepsstructuur en de daaraan gekoppelde ontwikkeling van beroeps(competentie) profielen. Beroepsopleidingen en opleidingen voor vrijwilligersfuncties en groeien hierbij naar elkaar toe.
- Na de eeuwwisseling voltrekt zich een verruiming en differentiatie van het aanbod aan mbo-opleidingen sport en bewegen. Na de eerste hbo opleiding sport en bewegen (1996) volgen andere hbo-instellingen dit initiatief met allerlei min of meer soortgelijke opleidingen die in 2014 onder de gezamenlijke noemer sportkunde worden gebracht. Binnen de mbo en hbo S&B opleidingen tekent zich een duidelijke differentiatie af gericht op de rol van sport en bewegen in de gezondheidszorg, welzijn, recreatie en entertainment die aansluit bij de toegenomen waardering voor de maatschappelijke betekenis van sport en bewegen ('vermaatschappelijking van sport').
- Binnen de In de academische opleidings sfeer wordt de studie bewegingswetenschappen inmiddels door verschillende universiteiten aangeboden en na de introductie van de bachelor-masterstructuur in 2009 ontstaan nieuwe masterstudies zowel aan universiteiten als aan hogescholen rondom de rol van sport en bewegen voor onderwijs, gezondheid en business.
- Een bijzondere ontwikkeling die niet onvermeld mag blijven is die van de combinatiefuncties (vanaf 2008, later buurtsportcoaches, inmiddels 3.667 fte). Functies op het snijvlak van bij sport en bewegen betrokken sectoren, waarvoor pas sinds enkele jaren gerichte opleidingstrajecten bestaan.
- Waar de sportsector zich dus tot ver in de 20e eeuw laat kenschetsen als een sector gedomineerd door vrijwilligerswerk, komt vooral na 1960 een geleidelijke beroepsvorming op gang die wordt versterkt door de rol die sport en bewegen in andere sectoren van de samenleving wordt toebedacht.

Figuur 5. Aantal gediplomeerden van voltijd S&B opleidingen mbo-bol, hbo en wo, 2014-2019, absolute aantallen

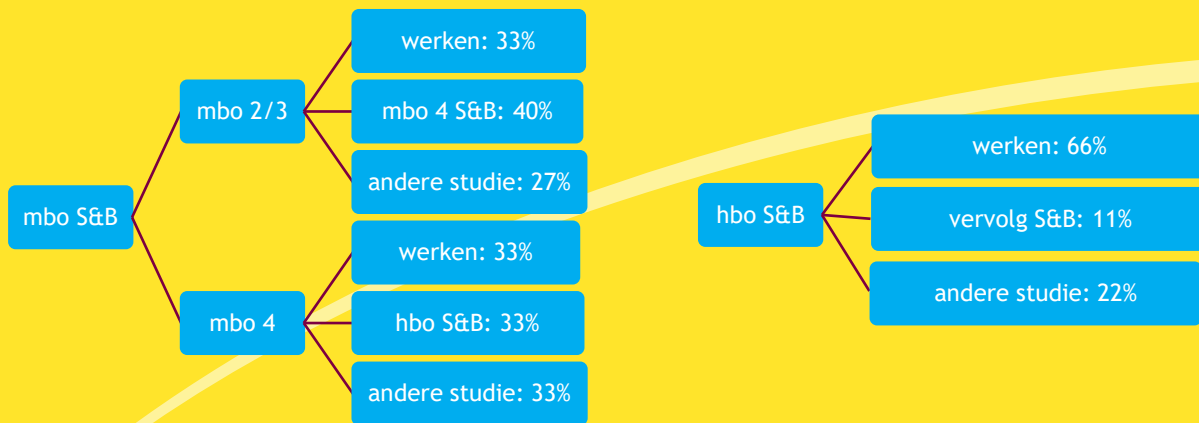
Bron: DUO, 2014-2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Afgestudeerden van sportopleidingen

Achtergrondkenmerken afgestudeerden Sportopleiding cohort 2016/2017 (obv. Schoolverlaters Info Systeem, SIS - ROA):

- De achtergrond van afgestudeerden betreft een selectie van S&B opleidingen waarvan data beschikbaar zijn in het SIS.
- Bij de mbo opleidingen is 27-34 procent vrouw, bij hbo ligt dit veel hoger maar is er veel verschil tussen de opleidingen: 32 procent (HBO B Sport, Gezondheid en Management) - 82 procent (HBO B Opl. Bewegingsagogie/Psychomotorische Therapie).
- Aandeel afgestudeerden met een migratieachtergrond neemt af hoe hoger het mbo niveau: niveau 2 28 procent, niveau 3 18 procent en niveau 4 10 procent. Bij hbo kennen alle opleidingen minder dan 10 procent afgestudeerden met een migratieachtergrond

Figuur 6. Vervolgstappen mbo en hbo S&B opgeleiden na afstuderen, 2018, in procenten

Bron: AMMS, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Eind- of vervolgopleiding

Beeld op basis van onderzoek onder S&B afgestudeerden (AMMS en ROA, zie figuur 6):

- Van de mbo S&B opgeleiden gaat ongeveer een derde gelijk aan het werk, bij de hbo'ers ligt dit twee keer zo hoog.
- De mbo SB opleiding is voor een belangrijk deel van de afgestudeerden dus geen eindopleiding. Tweederde studeert meteen of kort na de studie door en bij mbo2 en mbo3 is de vervolgopleiding vaak een sportgerelateerde mbo opleiding, bij mbo4 kiest de helft voor een sportgerelateerde vervolgopleiding (33%, waarvan helft ALO).
- De vervolgstudie bij de 30 procent doorstuderende hbo SB alumni betreft twee keer zo vaak een niet sportgerelateerde opleiding dan een sportgerelateerde opleiding.
- Grofweg ontstaat dus het volgende beeld: van de hbo S&B opgeleiden kiest ongeveer 22 procent niet voor een sportgerelateerde opleiding als eindopleiding en van de mbo opgeleiden ongeveer 30 procent.

Werk in sportgerelateerde functie of daarbuiten

- Zo'n 10 procent van de mbo'ers en 5 procent van de hbo'ers komt niet meteen aan het werk (AMMS 2018).
- Bij de mbo en meer nog bij hbo S&B afgestudeerden die direct na afstuderen aan het werk zijn betreft het in ruim de helft van de gevallen een sportgerelateerde functie.
- Zo'n 40 procent van de mbo'ers en 30 procent van de hbo'ers werkt niet in een sportgerelateerde functie en dit aandeel is over de laatste jaren licht toegenomen.

Type arbeidsverband

- Wat het type dienstverband van de afgestudeerden betreft werkt zo'n 80 procent van de hbo S&B'ers in loondienst en dit geldt ook voor 60 - 70 procent van de mbo'ers. Zo'n 40 procent van de mbo'ers heeft een flexibel arbeidscontract.

Baanontwikkeling afgestudeerden van sportopleidingen

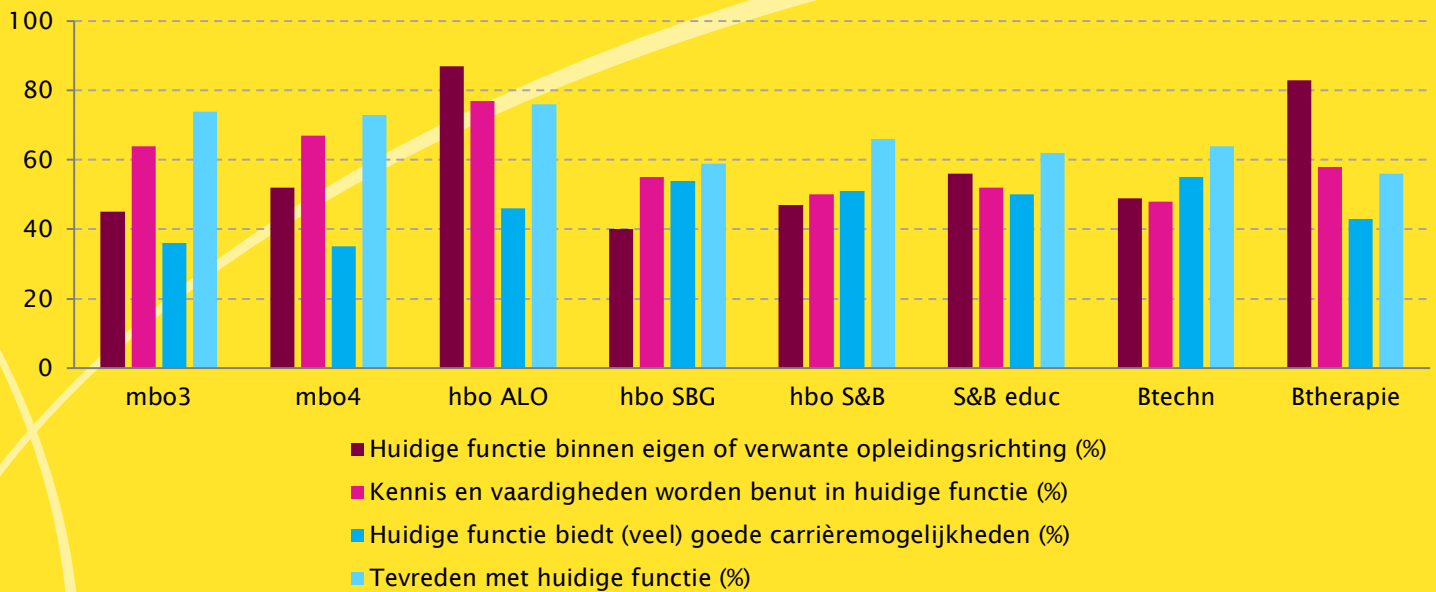
Omvang sportgerelateerd werk

- Zowel het gemiddeld aantal uren per sportbaan, als het gemiddeld aantal uren in sportbanen per persoon stijgt. Er is wel sprake van een versnippering van het werk in meerdere banen. Er is een grote groep mensen met meer dan 1 baan. Zowel bij de mbo- als bij de hbo-alumni gaat het om meer dan een derde van het totaal (AMMS 2018).

Aansluiting huidige functie op S&B opleiding - carrièreperspectief - SIS

- Vooral afgestudeerden van hbo ALO en Bewegingstherapie (Btherapie in figuur 7) werken in een functie die op hun opleidingsrichting aansluit (ruim 80%). Bij andere mbo en hbo S&B afgestudeerden is dit bij hooguit de helft het geval en bij mbo 3 en hbo SBG maar bij zo'n 40 procent. Wat het benutten van de opgedane kennis en vaardigheden betreft zijn hbo ALO, mbo 3 en 4 opgeleiden het meest tevreden en dat geldt ook in algemene zin voor hun huidige functie. Op dit punt doen de verschillende hbo sportkunde opleidingen het minder goed. Toch zijn de hbo sportkundigen relatief positief over hun carrièremogelijkheden, dit duidelijk meer dan de mbo opgeleiden.

Figuur 7. Oordelen van afgestudeerden van verschillende mbo en hbo S&B opleidingen over huidige functie, in procenten

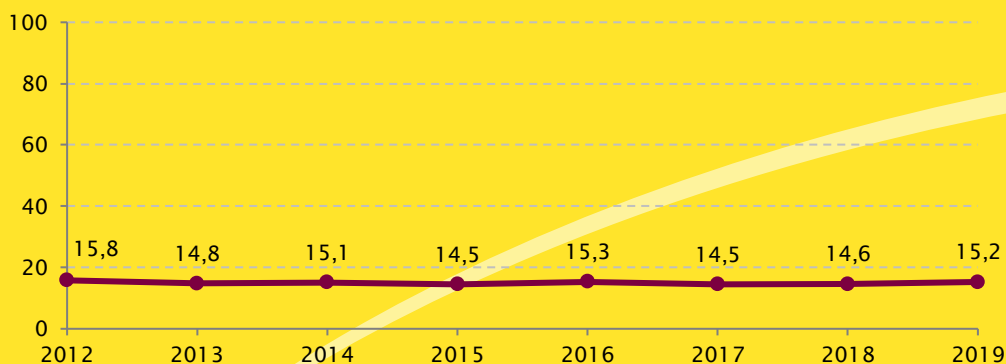
Bron: ROA SIS, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

- De sportarbeidsmarkt kenmerkt zich door een sterke dynamiek, die gepaard gaat met een grote onzekerheid voor jonge professionals. Na verloop van tijd gaat (ruim) de helft van de gediplomeerden meer uren werken in een sportgerelateerde baan (zowel mbo'ers als hbo'ers). Banen worden omvangrijker, meer gediplomeerden hebben een vast contract en werken op of boven het niveau van de opleiding. Na een grillig begin, lijken de meeste gediplomeerden een stabiele plek te vinden op de sportarbeidsmarkt.
- Veel S&B professionals blijken actief in verschillende sport en bewegen segmenten. Uit de Arbeidsmarktmonitor Sport 2018 blijkt dat tien procent van de hbo-opgeleiden ook een bondsopleiding doet (dit geldt ook voor de mbo-opgeleiden). Ruim de helft van de hbo-afgestudeerden heeft een of meer nevenfuncties, waarvan de meerderheid als trainer/coach. Bij de mbo-afgestudeerden komt een nevenfunctie iets minder voor (47%), maar betreft dit ook in zeker 60 procent van de gevallen een functie als trainer/coach.
- De werkers in de S&B Sector hebben zich veelal georganiseerd in segment- en functiespecifieke vakorganisaties, hoewel hun werkzaamheden soms sterk overeenkomstig zijn. De organisatiegraad verschilt per segment. Segmenten werken met verschillende CAO's. Door deze historisch gegroeide verkokering is sprake van versnipperde belangenbehartiging en ontbreekt een sectorbreed arbeidsmarkt- en arbeidsvoorwaardenbeleid.

Vrijwilligers in de sport

Meer dan in andere bedrijfstakken wordt in de sport gebruik gemaakt van vrijwilligers. In 2018 maakte 83 procent van de sportverenigingen gebruik van vrijwilligers (84 procent in 2015, 86 procent in 2000; CBS Statline). Zo'n 15 procent van de Nederlanders van 15 jaar en ouder neemt hieraan deel (figuur 9). De arbeidsinzet van deze vrijwilligers bedroeg in een referentieweek in september 2,1 miljoen uur (2,1 miljoen in 2015, 2,1 miljoen in 2000; CBS Statline). Bij een 40-urige werkweek komt deze arbeidsinzet van vrijwilligers neer op 53 duizend arbeidsjaren in 2018 (54 duizend in 2015; 52 duizend in 2000). Dit is meer dan de helft van de (betaalde) arbeidsinzet in de totale sporteconomie. De arbeidsinzet van vrijwilligers bij sportverenigingen blijft door de jaren heen dus substantieel én redelijk stabiel.

Figuur 8. Landelijke participatie in vrijwilligerswerk bij sportverenigingen, 2012-2019 (in procenten van de totale Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder)

De participatie in vrijwilligerswerk bij sportverenigingen is tussen 2012 en 2019 stabiel gebleven, ongeveer vijftien procent van de totale Nederlandse bevolking van 15 jaar of ouder deed vrijwilligerswerk bij een sportvereniging (figuur 9).

Bron: CBS Statline, 2012-2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Naar achtergrondkenmerken zijn de volgende verschillen zichtbaar (niet in figuur):

- Mannen doen bijna twee keer zo vaak vrijwilligerswerk in de sport als vrouwen, al is het verschil tussen 2012 en 2019 afgenomen.
- Wat leeftijdsgroepen betreft is de deelname aan vrijwilligerswerk in de sport het hoogst onder jongeren (15-25 jaar) en midlifers (35-45 jaar en 45-55 jaar). Deze deelnameverhoudingen zijn door de jaren heen stabiel gebleven.
- De participatie als sportvrijwilliger onder Nederlanders zonder migratieachtergrond blijft hoger dan die onder inwoners met een migratieachtergrond. In het bijzonder voor niet-westerse migranten is de participatie laag, en die onder westerse migranten lijkt enigszins af te nemen.
- Wat deelname onder de bevolking naar stedelijkheid betreft is vrijwilligerswerk in niet stedelijk gebied het hoogst. Tussen 2012 en 2019 is een lichte toename zichtbaar onder de sterk stedelijke bevolking en een lichte afname onder niet stedelijke bevolking.
- Naar positie in het huishouden is deelname onder ouderparen relatief het hoogst. De deelname onder eenoudergezinnen neemt licht toe. Ook de participatie onder jongeren is hoog.
- Qua opleidingsniveau valt het verschil tussen laag en hoog opgeleiden op, hoe hoger het opleidingsniveau, hoe hoger de participatie. De deelname onder opgeleiden met enkel basisonderwijs is flink afgenomen.
- Kortom: participatie in vrijwilligerswerk bij sportverenigingen is stabiel. Met name onder ouders, jongeren, hoogopgeleiden en in niet stedelijke gebieden is de participatie hoog.

Knelpunten en kansen

In het rapport *De fitheid van de sport van 2020* noemt de Nederlandse Sportraad de slecht functionerende arbeidsmarkt en beperkte professionalisering als actuele zwakten. Als belangrijkste oorzaak van het slechte functioneren van de arbeidsmarkt worden onaantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en beperkte beroepsperspectieven genoemd. Mogelijke oorzaken van deze relatief onaantrekkelijke arbeidsvoorwaarden zijn:

- Vaak kleine aanstellingen. Relatief veel werkers in de sport hebben dan ook meer dan één baan. S&B functies bij sportverenigingen zijn in veel opzichten het minst riant: betreffen vaak relatief weinig uren per week, werken op een tijdelijk contract en zonder bescherming van een CAO.
- Onzekerheid: net afgestudeerden starten vaak met kortdurende arbeidsovereenkomsten. Sportinstructeurs hebben meer dan anderen flexibele banen (in tijdelijke dienst of als zzp'er). Over de hele linie heeft in Nederland zich de afgelopen tien jaar een (volgens velen doorgesloten) flexibilisering van de arbeidsmarkt voltrokken. Nederland kent inmiddels 1,9 miljoen medewerkers met een flexibele arbeidsrelatie en nog eens 1,1 miljoen zzp'ers.
- De sportsector kent relatief lage salarissen. Bezuinigingen in de publieke sector hebben geleid tot achterblijvende loonontwikkeling, waardoor het verschil met andere sectoren is toegenomen. Daarbij speelt wellicht dat de sportsector, net als de cultuursector, een werkveld is waar de passie voor het vak eerder de doorslag geeft dan de inkomsten. Een belangrijke vraag is of consumenten sport als echt 'werk' zien en bereid zijn om daarvoor te betalen.
- Ontbreken van sectorbreed structureel overleg tussen overheid, werkgevers en werknemers over arbeidsvoorwaarden en professionalisering. Dat heeft te maken een lage organisatiegraad en zwakke en versnipperde belangenbehartiging (KVLO, FNV Sport, NLcoach). En met de hoeveelheid werkers met een flexibele aanstelling en als zzp'er. Een belangrijk deel van de S&B-opgeleiden werkt bovendien in andere sectoren en valt daarmee onder andere CAO's.

Kansen/positieve ontwikkelingen:

- Het beroepsperspectief wordt beter: banen worden omvangrijker, meer gediplomeerden hebben na enige tijd een vast contract en werken op of boven het niveau van de opleiding. De komst van buurtsportcoaches, en meer recent clubkadercoaches, draagt daaraan bij. Steeds meer gemeenten onderkennen de maatschappelijke betekenis van sport en bewegen. (De gevolgen van de coronacrisis voor de langere termijn zijn op dit moment nog niet duidelijk).
- De perspectieven voor S&B gediplomeerden in andere branches nemen ook toe: een steeds groter deel van de mbo- en hbo-afgestudeerden vindt sportgerelateerd werk buiten de sportsector. Deze branches kennen over het algemeen ook betere arbeidsvoorwaarden dan de sport.
- Er is toenemende aandacht voor scholing. Zo hebben gemeenten afgesproken 2% van de personeelskosten te besteden aan bij- en nascholing van buurtsportcoaches.
- Maatregelen om de flexibilisering van de arbeidsmarkt terug te dringen en de positie van zzp'ers te verbeteren. De regering is in gesprek met de sociale partners over herstructurering van de arbeidsmarkt, mede n.a.v. adviezen door de commissie Borstlap en de WRR.

Verantwoording

Voor deze schets hebben we gebruik gemaakt van een viertal bronnen, die ieder een iets andere afbakening en werkwijze hanteren bij het onderzoek naar de arbeidsmarkt sport en bewegen.

- Door het CBS periodiek verzamelde gegevens onder S&B organisaties in de bedrijven- en verenigingenregistratie van de Kamer van Koophandel (KVK). In dat onderzoek wordt onder meer gevraagd naar het aantal werknemers en vrijwilligers per organisatie.
- De analyse van de sportarbeidsmarkt door de Werkgever Organisatie Sport (WOS) ten behoeve van de Europese Associatie van Werkgevers in de Sport (ESSA) gebruikt data van Eurostat die door het CBS worden aangeleverd.
- De arbeidsmarktmonitor sport (AMMS) is een tweejaarlijks onderzoek naar de sportarbeidsmarkt waarin peilingen worden gedaan onder werkgevers in de sport en bewegensector en aanpalende sectoren en onder afgestudeerden van mbo en hbo opleidingen sport en bewegen. De AMMS richt zich daarbij op de zogenoemde sportgerelateerde arbeid.
- Een vierde bron waarvan gebruik is gemaakt betreft data over afgestudeerden van opleidingen sport en bewegen uit het Schoolverlaters Informatie Systeem van het ROA (<https://roastatistics.maastrichtuniversity.nl/sisonline/home.aspx>).